

***Správa o činnosti neziskovej organizácie Brezno pre občanov, n. o.
k 31. 12. 2020***

Hlavným cieľom neziskovej organizácie Brezno pre občanov, n. o. je poskytovať všeobecne prospešné služby a realizovať projekty predovšetkým s finančnou dotáciou z externých zdrojov hlavne v prípade, že mesto Brezno nie je oprávneným žiadateľom.

V roku 2020 nezisková organizácia spolupracovala s Mestskou knižnicou Brezno na realizácii projektov zameraných na rozvoj činnosti knižnice a tiež sa venovala rozvoju cestovného ruchu v centrálnej časti regiónu Horehronia prostredníctvom zvýšenia mobility medzi turistickými bodmi záujmu, hlavnou aktivitou projektu bolo vybudovanie novej doplnkovej infraštruktúry pre trasu využívanú v cestovnom ruchu. Ide o turistickú trasu - Náučný chodník Horné Lazy - Vrch Žali.

I. Projekty zrealizované v roku 2020

Čítam, teda som – 2 ročník

Začiatok realizácie projektu:	27. 11. 2020 – dňom vystavenia objednávok
Termín ukončenia realizácie:	16. 12. 2020
Celkový rozpočet projektu v EUR:	2.486,00 EUR
z toho dotácia BBSK:	2.000,00 EUR
Miesto realizácie projektu:	Mesto Brezno – ZŠ MPČL 35; ZŠ Pionierska 2; Mestský dom kultúry

Cieľ projektu:

Hlavným cieľom projektu bolo vzbudiť záujem detí o knihy a čítanie aj prostredníctvom osobných stretnutí so spisovateľmi, ilustrátormi a hercami, dostať do povedomia žiakov a verejnosti informácie o súčasnej knižnej tvorbe a ilustrácii. Zároveň vrátiť deti, mládež aj dospelých späť do knižníc a tým zvýšiť ich čitateľskú gramotnosť. Aktivity projektu mali motivačný, ale aj edukačný a výchovný charakter, pomáhali rozvíjať tvorivosť a kultúru detí a mládeže, mali vplyv na rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt, ochranu životného prostredia, ochranu ľudských práv.

Projekt bol zameraný aj na podporu komunitných aktivít knižníc a odborných vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie vzdelanostnej úrovne a informačnej gramotnosti používateľov a účastníkov tvorivých dielní.

Zámerom 2. ročníka podujatia bolo priniesť aj inovatívne metódy, vytvoriť z knižnice moderný priestor pre neformálne IT vzdelávanie, čo by malo pozitívny vplyv predovšetkým na mladých ľudí a zároveň by bolo ďalším lákadlom žiakov a študentov pre trávenie voľného času v knižnici.

Popis zrealizovaných aktivít:

Vzhľadom na nedostatok finančných zdrojov a aj s ohľadom na zložitosť realizácie kvôli pandémie Covid-19 sa žiadateľ rozhodol nerealizovať v tomto ročníku projektu aktivitu „Knižný SmartLab“, ani aktivitu „Vízum do sveta IMPRO“ – keďže aktivita bola určená študentom stredných škôl a títo mali vyučovanie realizované dištančným spôsobom a nebolo možné, ani bezpečné, aby sa v malom priestore Mestskej knižnice strotlo viac ľudí. V budúcnosti sa budeme snažiť uvedené aktivity zrealizovať.

Ostatné aktivity projektu boli vzhľadom na pandemickú situáciu súvisiacu s Covid-19 realizované v menšom rozsahu a množstve, rovnako s menším počtom účastníkov, ako sa predpokladalo a bolo stanovené v žiadosti o dotáciu. Bolo nevyhnutné prispôbiť druh aktivít, nakoľko niektorí spisovatelia (ktorých sme v žiadosti o dotáciu uviedli ako potenciálnych účastníkov) pozastavili svoju činnosť zameranú na besedy a stretávania s čitateľmi – práve pre pandemickú situáciu vo svete a pre nariadenia Vlády SR.

Realizácia aktivít prebehla v mesiaci december 2020 s prísnyim dodržaním všetkých nariadení Vlády SR platných v čase realizácie. Boli zrealizované nasledovné aktivity:

1. Vzdelávajte sa s knižnicou

Seminár o čitateľskej gramotnosti pre učiteľov základných škôl, ktorý viedol Mgr. Tibor Hujdič – propagátor čítania detí a deťom. V rámci realizácie projektu lektoroval 4 semináre pre učiteľov základných škôl. Dva semináre sa konali v priestoroch ZŠ MPČL 35 v Brezne a dva semináre v priestoroch ZŠ Pionierska 2. Na štyroch modelových hodinách predstavil možnosti ako kvalitne pracovať s textom nielen na hodinách slovenského jazyka.

2. Braňo Jobus

Pôvodne plánovaná beseda s hudobníkom, spevákom a spisovateľom o jeho knihe „Zberný dvor“ sa vzhľadom na predvianočný čas (beseda sa realizovala 08. 12. 2020) zmenila na koncert o jeho knihách a tvorení a o vianočných príbehoch. Humorne ladená beseda zaujala deti aj dospelých. Beseda sa konala vo veľkej sále Mestského domu kultúry v Brezne.

3. Divadelné predstavenie bábkového divadla Petronely Dušovej Teátro Neline

Divadelné predstavenie sa konalo 10. 12. 2020 v priestoroch ZŠ MPČL 35 v Brezne. Vzhľadom na predvianočný čas bola aj téma predstavenia prispôbená. Toto divadlo jednej herečky odohralo predstavenie „Nesiem Vám novinu“. Hra vychádzala zo slovenských ľudových tradícií, bola popretkávaná ľudovými koledami a folklórom. Deti sa počas spievaných pasáží predstavenia zapájali a spievali spolu s bábkami. Po predstavení aktívne diskutovali o ľudových tradíciách, samotnom divadle, knihách a Vianociach. Odohrali sa dve predstavenie, aby sa dodržal počet účastníkov.

4. Komentovaná výstava bábok Miroslava Dušu „Bábky s dušou“ spojená s tvorivými dielňami

V roku 2020 si pripomíname 100. výročie založenia Slovenského národného divadla, ale aj 190. výročie uvedenia prvého ochotníckeho predstavenia na našom území. Na podnet Ministerstva kultúry SR vláda SR vyhlásila rok 2020 za Rok slovenského divadla.

Pri tejto príležitosti sme sa rozhodli v Synagóge v Brezne inštalovať výstavu divadelných bábok a rekvizít významného slovenského bábkara Miroslava Dušu. Prvý deň otvorenia výstavy sme spolu s manželmi Dušovcami zrealizovali divadelné tvorivé dielne, ktoré mali veľký úspech aj napriek tomu, že kvôli pandémie bol počet účastníkov v jednom čase obmedzený. Deti sa zoznámili s rôznymi druhmi bábok ako sú maňušky, marionety, javajky, manekýni, či maródi. Na motívy ľudovej rozprávky „Obušok z vreca von“ si skúsili, ako sa bábky ovládajú a s manželmi Dušovcami diskutovali nielen o bábkoherectve, výrobe bábok, ale aj o čítaní a dôležitosti kníh a umenia v živote ľudí.

5. Bábkové inscenácie

Dňa 16. 12. 2020 sa v priestoroch ZŠ MPČL odohrali dve inscenácie na motívy kníh:

Bábková inscenácia „Pipi dlhá pančucha“ na motívy známej knižky švédskej spisovateľky Astrid Lindgrenovej, ktorú všetky deti dobre poznajú – vďaka nej sa deti zoznámili so životom samotnej spisovateľky, predstavila sa im Pipi a jej kamaráti. Inscenácia bola interaktívna, takže deti boli súčasťou predstavenia. Zahrali sa na hľadačov príbehov. Po predstavení nasledovala tvorivá dieľňa, v ktorej sa z detí stali malí spisovatelia – vytvorili vlastný príbeh o Pipi, stavbári postavili Vilu Vilôčku a speváci spoločne zaspievali pesničky.

Bábková inscenácia „Opice z našej police“ na motívy známej knižky slovenskej autorky Kristy Bendovej. Humorný príbeh opíc zaujal deti od prvej chvíle, inscenácia bola interaktívna, takže deti sa po celý čas aktívne zapájali.

Divadlo Tuš, ktoré existuje pod Občianskym združením KBT, vzniklo v decembri 2007 z iniciatívy mladých absolventov Katedry bábkarskej tvorby VŠMU v Bratislave. Združenie sa zameriava na tvorbu v oblasti umenia a vzdelávania. Pripravuje netradičné interaktívne inscenácie, pri ktorých tvorcovia využívajú rôzne bábkarské postupy. V predstaveniach sú diváci priamo zapájaní do deja s edukatívnym a dramatoterapeutickým zámerom. Divadelné pôsobenie je prepojené s tvorivými dielňami, divadelnými a výtvarnými workshopmi.

Po každej aktivite boli najaktívnejší účastníci (deti) odmenení knihou, ktoré boli zakúpené v rámci realizácie projektu.

Jednotlivé aktivity projektu boli prispôbené faktu, že nebolo možné využiť malé, obmedzené priestory Mestskej knižnice, bol obmedzený počet účastníkov, ap.

Vyhodnotenie projektu z pohľadu naplnenia cieľov a indikátorov projektu :

Hlavný cieľ projektu bol naplnený aj napriek tomu, že aktivity projektu, priestory na ich realizáciu a počty účastníkov museli byť upravené, zmenené a prispôbené aktuálnej situácii súvisiacej s pandemiou Covid-19. Deti aktívne spolupracovali, uplatnili svoje vedomosti z prečítaných kníh, zapájali sa do činností a do diskusií.

Možno konštatovať, že realizovanými aktivitami sme vzbudili ešte väčší záujem detí o knihy, čítanie, spisovateľov, ale aj divadelnú tvorbu. Mohli porovnať dej prečítaných kníh so spracovaním v divadelných inscenáciách a interaktívne sa zapojiť vlastnými nápadmi a postrehmi.

Náučný chodník Horné Lazy – Vrch Žali

Celkový rozpočet projektu v EUR: 11.250,00 EUR

z toho dotácia BBSK: 9.000,00 EUR

Miesto realizácie projektu: Mesto Brezno

Začiatok realizácie projektu: 03. 09. 2020 (uzatvorením Zmlúv o dielo na drevené sochy)

Termín ukončenia realizácie: 30. 12. 2020

Cieľ/e projektu v zmysle žiadosti:

Hlavným cieľom predkladaného projektu bolo podporiť rozvoj cestovného ruchu v centrálnej časti regiónu Horehronia prostredníctvom zvýšenia mobility medzi turistickými bodmi záujmu.

Zámerom projektu je:

- vzbudiť záujem turistov a návštevníkov
- využiť prírodné i kultúrne danosti prírodných častí
- zlepšiť prístup k budovanej vyhliadkovej veži nad mestom
- podporiť rozvoj cestovného ruchu
- podporiť výchovno - vzdelávaciu činnosť v prírode
- zvýšiť mobilitu medzi turistickými bodmi
- zviditeľniť a ozvláštniť priestor o doplnkovú infraštruktúru chodníka

Náučný chodník pre peších nebol navrhovaný ako nová stavba. Bol vytvorený **len informačným systémom** samotného chodníka. Celková dĺžka trasy bola navrhovaná na 1050 m.

Všetky prvky boli vyrobené v jednotnom štýle, t. j. drevená konštrukcia kotvená do terénu, bez pevného spojenia – podpora z kameňov. Všetky prvky boli navrhované ako jednoduché drevené konštrukcie v príslušnom type podhorskej architektúry a rezbárskych detailov.

Vytvorenie Náučného chodníka využíva jestvujúce poľné cesty v katastrálnom území mesta Brezno. Náučný chodník, ako líniový prvok kreujúci regionálny rozvoj sa stáva miestom stretu rôznych kultúr a tradícií. Architektonické riešenie je založené na rešpektovaní a snahe zachovať krásne prírodné prostredie, prvky podhorskej architektúry – prvky drobnej architektúry sú rozmiestnené - upravené tak, aby sa vytvorilo príjemne a bezpečne prostredie. Situovanie

lavičiek, drevených sôch a informačných prvkov v krajine – lese, rešpektuje existujúce podmienky.

Náučný chodník bol pôvodne navrhovaný zo 7 zastavení. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie vydal rozhodnutie, podľa ktorého je možné zrealizovať len 5 navrhovaných zastavení, nakoľko posledné dve zastavenia zasahujú do PR Horné Lazy. Každé zastavenie obsahuje infopanel s informáciami o danej lokalite, lavičku a jednu sochu vyrezávanú z dreva.

Na začiatku vstupu do doliny Lazná je možnosť parkovania. Na križovaní cyklotrás budú osadené infotabule s informáciami, kde začína náučný chodník s vyznačeným smerom.

Popis zrealizovaných aktivít:

Realizácia projektu začala podpísaním dvoch Zmlúv o dielo na zhotovenie drevených sôch. Podpis zmlúv bol výsledkom verejného obstarávania. Realizácia, t. j. výroba drevených sôch začala v septembri. Išlo o pomerne náročný a zdĺhavý proces, ktorý narušila aj pandémia Covid-19 (karanténa sochárov). Práce museli byť vzhľadom na práceneschopnosť zhotoviteľov prerušené a sochy boli dokončené a odovzdané až v decembri 2020.

Verejné obstarávanie na zhotoviteľa drevených informačných tabúl bolo realizované dvakrát, avšak bolo neúspešné. Neprihlásil sa žiadny uchádzač. Bolo to spôsobené vzniknutou situáciou súvisiacou s pandemiou Covid-19. Oslovení uchádzači najprv bojovali s pandemiou a dodávkami, neskôr nemali časový priestor na výrobu informačných tabúl (nakoľko požiadavka obstarávateľ, prijímateľa dotácie bola zrealizovať dielo do konca roka 2020). Nakoniec sa podarilo zrealizovať túto aktivitu tak, že materiál na informačné tabule bol nakúpený samostatne a informačné tabule boli vyrobené externým dodávateľom (s použitím materiálu zakúpeného prijímateľom dotácie).

Prípravu na osadenie sôch a tabúl v súlade so žiadosťou o dotáciu a so Zmluvou o poskytnutí dotácie vykonali externé Technické služby Brezno na základe objednávky v čase, keď sa nepredpokladalo meškanie s dodávkou drevených sôch a tabúl. Fotodokumentácia realizácie zemných prípravných prác tvorí prílohu zúčtovania.

Výroba sôch a tabúl sa komplikovala pandemiou Covid-19, predĺžil sa čas realizácie a sochy a tabule boli dokončené až v decembri 2020. V zimnom období nie je možné v exteriéri inštalovať sochy a tabule, ani sa do uvedeného terénu dostať nákladným autom. Z týchto dôvodov neboli predmetné objekty osadené na náučnom chodníku, sú uložené v priestoroch Technických služieb Brezno. Ich osadenie zabezpečí prijímateľ v jarných mesiacoch – sochy budú osádzať zhotovitelia v súlade so Zmluvami o dielo. Tabule budú osadené s pomocou Technických služieb mesta Brezno. Zároveň budú zástupcovia BBSK prizvaní na otvorenie náučného chodníka.

Zhotovené boli:

- 4 ks drevených sôch: motýľ jasoň, medveď, diviak, patrón lesa
- 1 ks drevená socha: megafón
- 5 ks drevených informačných tabúl

Z vyššie uvedených dôvodov prijímateľovi nevznikli náklady na osadenie drevených sôch a informačných tabúl. Dotácia bola použitá len na zhotovenie jednotlivých prvkov náučného chodníka a na prípravné zemné práce.

Vyhodnotenie projektu z pohľadu naplnenia cieľov a indikátorov projektu :

Napriek tomu, že ku dňu zúčtovania dotácie neboli jednotlivé časti náučného chodníka inštalované, možno konštatovať, že ciele a indikátory projektu boli naplnené, pretože nová doplnková infraštruktúra pre trasu využívanú v cestovnom ruchu bola vybudovaná, jednotlivé časti určené pre náučný chodník sú pripravené a v jarných mesiacoch budú v teréne inštalované.

Unikátnou atrakciou v rámci náučného chodníka je 4-metrový drevený megafón. Keď si doň človek sadne, znásobia sa mu zvuky okolitej prírody. Má tvar deväťhranného ihlanu. Jadro megafónu tvorí osem prstencov (drevená konštrukcia 120/120mm). Prstence sú prepojené tromi štvormetrovými hranolmi. Na dosiahnutie výsledného tvaru bolo potrebných 90 štvormetrových dosiek. Všetky drevené prvky sú vyhotovené zo smrekového dreva. Tento tvar má vlastnosť, vďaka ktorej koncentruje lúče a vlny odrážajúce sa od jeho stien do jedného bodu.

Arborétum Banisko

Tak, ako každý rok, aj v roku 2020 prebiehali priebežne počas celého roka práce historikom ovocnom sade. Všetky stromy ošetrili arboristi. Vysadili sme ďalších 10 ovocných stromov: 6 jabloní, 2 hrušky 2 slivky, spolu teda máme 59 novovysadených ovocných drevín.

II. Projekty s plánom realizácie v roku 2021 (podané žiadosti o dotáciu)

Ochrana a prezentácia historického odkazu osloboditeľov mesta Brezna

Hlavným cieľom projektu je ochrana kultúrnych a duchovných hodnôt a na pozadí historického výkladu, ktorý bude opisovať skutočné udalosti a životné osudy obyvateľov Brezna, cieľom je tiež podpora cestovného ruchu v regióne a propagácia regiónu v celoštátnom i v medzinárodnom meradle.

Hlavnou aktivitou projektu je oprava pamätných nápisov „min net“ z II. svetovej vojny, ktoré sa nachádzajú na štyroch mestských vilách v pamiatkovej zóne mesta Brezna a ich ochrana pred následným znehodnocovaním vplyvom poveternostných podmienok.

Pre priblíženie historických udalostí a súvislostí bude na ochrannom kryte z plexiskla umiestnený QR kód. Po jeho načítaní sa návštevníkom zobrazí podrobný popis súvisiaci

s ruským nápisom, ktorý zaujímavou formou priblíži miestnym obyvateľom i návštevníkom, čo sa reálne dialo v meste Brezne a v jeho okolí na prelome rokov 1944 a 1945.

Prínosy projektu:

- rozvoj a ochrana kultúrnych a duchovných hodnôt
- uchovávanie kultúrneho dedičstva
- podpora rozvoja cestovného ruchu
- podpora vzdelávania

Žiadosť o dotáciu bola podaná v roku 2020 a čaká na schválenie. Realizácia projektu sa pripravuje.

Náklady na činnosť organizácie predstavovali v roku 2020 nevyhnutné poplatky na poštovné, vystavenie rôznych dokumentov, potvrdení a rozhodnutí v súvislosti s predkladaním žiadostí o dotácie a spolufinancovanie realizovaných projektov.

Prílohu tejto správy tvorí účtovná uzávierka organizácie za rok 2020.

BREZNO
PRE OBČANOV, n.o.
Námestie gen. M. R. Štefánika 1
977 01 Brezno
IČO: 50055186, DIČ: 2120172571

V Brezne, 23. 04. 2021

Mgr. Milada Medveďová
riadiťka organizácie